

LES 3 TERUGBLIK, REFLECTIE EN VERWERKING

BIJ DEZE LES IS EEN WERKBLAD VOOR DE LEERLINGEN BESCHIKBAAR.

Opdracht 1 Inhoudelijke terugblik: vragen beantwoorden over het bezoek aan Tichelwaark Rohaan.

1. Waarom wilde men liever dakpannen dan riet gebruiken als dakbedekking? *Dakpannen gingen langer mee en waren niet brandgevaarlijk.*
2. Wat is het verschil tussen een gewone steenoven en een veldoven? *Bij een veldoven werd het vuur gestookt in een 'oven' die gebouwd werd van ongebakken stenen. Als het vuur gedoofd was en de stenen gebakken, werd de oven dus afgebroken om de stenen ergens als baksteen te kunnen gebruiken. Een veldoven was dus een tijdelijke oven. (Uitgebreide uitleg; een veldoven werd ter plekke gemaakt. De ongebakken stenen werden opgestapeld als een stenen muur in de vorm van een rechthoek. Binnen deze opgestapelde stenen werd hout en turf gelegd. Dit werd aangestoken en alles werd bedekt met plaggen, leem of natte klei. Er werden een paar stookgaten gemaakt om te zorgen dat er voldoende lucht bij het vuur kon komen. Als de stenen gebakken waren, werden deze verkocht en was er geen veldoven meer.)*
3. Waarom worden er nu geen stenen meer gebakken in de fabriek van Tichelwaark Rohaan? *Er kwamen modernere steenovens. Het werken met veldovens werd te duur, want het was zwaar werk en er was geen goedkoop personeel meer te vinden dat dit werk wilde doen.*
4. Leerlingen proberen de twee eigen vragen uit les 1 te beantwoorden.

Klassikaal reflectiegesprek

- Wat leert dit bezoek aan Tichelwaark Rohaan je over je eigen omgeving? Hoe is het landschap veranderd door de productie van stenen? *Klei werd afgegraven, veldovens hadden ruimte en brandstof nodig.*

- Staan er in Markelo oude bakstenen gebouwen met siermetselwerk? Waarom zou je niet gewoon zo simpel mogelijk bouwen, maar hier zoveel werk van maken? *Schoonheid, verzorgde uitstraling, laten zien dat je het goed genoeg hebt om dit te kunnen betalen of zo te maken.*

Waarom is het waardevol dit soort sporen van erfgoed in het landschap te kunnen herkennen? *Zo heb je als kind steeds meer inzicht en begrip voor je eigen omgeving. Je eigen omgeving begrijpen is een startpunt om de wereld te leren kennen.*

Creatieve verwerkingsopdracht Ontwerp zelf op papier een kunstwerk gebouwd van bakstenen. *Dit is een vrije, creatieve verwerkingsopdracht, maar eventueel kunnen leerlingen de technieken van het siermetselwerk gebruiken. Eventueel kunnen leerlingen een of meerdere ontwerpen proberen te realiseren met de houten blokjes (van 'blokjesvoetbal').*

Extra opdracht: Antwoord: duurzaam

l	b	g	n	a	g	r	e	l	l	o	k
e	a	s	e	(d)	(u)	i	ij	n	(u)	(r)	r
e	k	t	v	(z)	e	m	e	s	i	u	h
m	s	e	o	l	e	w	t	v	u	u	r
m	t	v	k	n	u	a	(a)	t	w	w	u
r	e	i	a	o	d	n	a	z	u	a	u
o	e	g	b	h	a	n	d	v	o	r	m
v	n	g	t	e	r	r	a	s	b	m	w
r	m	e	m	e	t	s	e	l	e	n	u
e	a	o	t	n	e	m	e	ε	g	(a)	o
i	a	v	(m)	l	e	f	f	o	r	t	p
s	r	e	p	n	e	g	n	e	r	t	s

baksteen
bakoven
bouwen
cement
gebouw

handvorm
huis
klei
kollergang
leem

lijmen
metselen
natuur
siervorm
spouwmuur

stad
stevig
strengpers
terras
troffel

raam
voeg
vuur
warm
zand